

Katowice, dnia 15 lutego 2006 r.

Znak: WK-6101/45/4/05/06

**Pan
Przewodniczący Zarządu
Związku Międzygminnego
ds. Ochrony Wód
w Pankach**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektor Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadził w dniach od 13 do 21 grudnia 2005 r. kontrolę problemową w zakresie gospodarki finansowej Związku Międzygminnego ds. Ochrony Wód w Pankach, za okres od 1 stycznia 2001 r. do dnia 21 grudnia 2005 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole podpisanym dnia 21 grudnia 2005 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości i uchybienia, wskazując zarazem wnioski zmierzające do ich usunięcia oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

– *W toku kontroli ustalono, że łączna kwota długu Związku na koniec poszczególnych lat objętych kontrolą w stosunku do wykonanych dochodów ogółem w tym roku budżetowym wynosiła:*

- na dzień 31 grudnia 2002 roku: 131,84 %;*
- na dzień 31 grudnia 2003 roku: 189,85%;*
- na dzień 31 grudnia 2004 roku: 132,76 %.*

Ponadto na dzień 30 września 2005 roku łączna kwota długu Związku stanowiła 96,64 % planowanych na ten rok dochodów.

Przepisy dotyczące dopuszczalnego poziomu zadłużenia wynikające z przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 1998 r. Nr 155 poz. 1014 z późn. zm.) dotyczyły jednostek samorządu terytorialnego, natomiast nie miały zastosowania do związków jednostek samorządu terytorialnego, jednak przekroczenie dopuszczalnych wskaźników zadłużenia sygnalizowało istniejące zagrożenie w tym zakresie i było zjawiskiem niepokojącym. Od dnia 1 stycznia 2006 r. weszła w życie ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104) zgodnie, z którą wskaźniki zadłużenia, zapisane obecnie w art. 169 i art. 170 ustawy, stosuje się odpowiednio do związków jednostek samorządu terytorialnego (art. 171 ustawy).

Zgodnie z przepisami art. 114 ust. 1 obowiązującej do 31 grudnia 2005 r. ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.) łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie mogła przekraczać 60 % wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym. Stosownie natomiast do treści art. 114 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, w trakcie roku budżetowego łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec kwartału nie mogła przekraczać 60 % planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki.

Ponadto przypadająca do spłaty w poszczególnych latach łączna kwota rat pożyczki wraz z należnymi odsetkami stanowiła:

- 57,06 % planowanych na rok budżetowy 2003 dochodów,*
- 66,08 % (po zmianach 63,05 %) planowanych na rok budżetowy 2004 dochodów,*
- 64,18 % (po zmianach 61,70 %) planowanych na rok budżetowy 2005 dochodów.*

W przyjętym, na mocy uchwały Nr 20/XI/2005 Zgromadzenia Związku Międzygminnego Panki – Przystajń ds. Ochrony Wód w Pankach z dnia 28 grudnia 2005 roku, planie finansowym na rok 2006 ujęto kwotę przypadających do zapłaty rat pożyczki wraz z odsetkami w wysokości 296.160 zł, co stanowi 58,68 % planowanych na ten rok dochodów.

Należy zaznaczyć, że zgodnie z przepisem art. 169 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104), która weszła w życie od 1 stycznia 2006 r., łączna kwota przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek nie może przekroczyć 15 % planowanych na dany rok budżetowy dochodów związku jednostek samorządu terytorialnego.

Wniosek nr 1

Opracować program działań i podjąć niezbędne czynności w celu obniżenia zadłużenia do poziomu określonego w art. 169 i 170 w związku z art. 171 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249 poz. 2104) zgodnie, z którymi łączna kwota długu związku jednostek samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może przekraczać 60 % wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym oraz łączna kwota przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek nie może przekroczyć 15% planowanych na dany rok budżetowy dochodów związku jednostek samorządu terytorialnego. Program działań przedstawić Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach.

- Zaniechanie ustalenia regulaminu organizacyjnego biura Związku Międzygminnego Panki – Przystajń ds. Ochrony Wód w Pankach, skutkiem czego Przewodniczący Zarządu Związku nie miał możliwości przeprowadzenia „oceny celowości wydatków” Związku w zakresie wynagrodzeń wypłacanych ze środków publicznych. W Zarządzeniu Przewodniczącego Zarządu Związku Międzygminnego Panki – Przystajń ds. Ochrony Wód w Pankach nr 1/2004 z dnia 23 stycznia 2004 r. w sprawie procedur kontroli wydatków Związku oraz zasad wstępnej oceny celowości wydatków dokonywanych ze środków publicznych zapisano, że oceny celowości wydatków w zakresie wynagrodzeń dokonuje Przewodniczący Zarządu Związku, a ocena ta polega w szczególności na stwierdzeniu, że jednostka posiada aktualny regulamin organizacyjny i aktualną strukturę organizacyjną (§ 3 pkt 2.3 i 2.4).*

Wymóg posiadania regulaminu organizacyjnego w celu zapewnienia spójnego i jednolitego modelu kontroli finansowej wynika ze standardów kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych ogłoszonych w Komunikacie Nr 1 Ministra Finansów z dnia 30 stycznia 2003 r. w sprawie ogłoszenia „Standardów kontroli finansów w jednostkach sektora finansów publicznych” (Dz.Urz. Min.Fin. Nr 3, poz. 13).

Odpowiedzialność za brak regulaminu organizacyjnego ponoszą p. Zbigniew Wydmuch – były Przewodniczący Zarządu Związku oraz p. Andrzej Kucharczyk – obecny Przewodniczący Zarządu Związku Międzygminnego Panki-Przystajń ds. Ochrony Wód w Pankach, kierujących pracą biura Związku oraz nawiązujących i rozwiązujących stosunek pracy z pracownikami biura Związku. Powyższe wynika z zapisów Statutu Związku, przyjętego na mocy uchwały nr 2/I/2001 Rady Gminy w Pankach z dnia 13 lutego 2001 r. oraz uchwały nr XXVII/I/2001 Rady Gminy Przystajń z dnia 13 lutego 2001 r.

Wniosek nr 2

Opracować i wprowadzić regulamin organizacyjny biura Związku umożliwiający przeprowadzenie oceny celowości wydatków w zakresie wynagrodzeń pracowników biura Związku, o której mowa w § 3 pkt 2.3 i 2.4 Zarządzenia Nr 1/2004 Przewodniczącego Zarządu Związku Międzygminnego Panki – Przystajń ds. Ochrony Wód w Pankach z dnia 23 stycznia 2004 r. w sprawie procedur kontroli wydatków Związku oraz zasad wstępnej oceny celowości wydatków dokonywanych ze środków publicznych.

- *Brak wykazania w sprawozdaniu Rb–N o stanie należności jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2002 r. kwoty wymagalnych należności z tytułu opłat za odprowadzanie ścieków w wysokości 795,60 zł, czym naruszono postanowienia § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 marca 2001 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 24, poz. 279 z późn. zm.) w związku § 19 ust. 2 pkt 4 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 2 do ww. rozporządzenia.*

Kwota należności wynikała z ewidencji księgowej konta 221 – „należności z tytułu dochodów budżetowych” i stanowiła saldo na 31 grudnia 2002 r., a ponadto została wykazana w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania dochodów budżetowych za 2002 rok.

Przyczyną nieprawidłowości było nierzetelne wykonywanie obowiązków służbowych przez referenta Związku, który przygotował projekt sprawozdania.

Odpowiedzialność za nieprawidłowość ponoszą p. Andrzej Kucharczyk - Przewodniczący Zarządu Związku oraz p. Zenobia Hejno - Skarbnik Związku, którzy podpisali sprawozdanie.

W dniu 20 stycznia 2006 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach wpłynęła korekta sprawozdania Rb-N o stanie należności za rok 2002, w której wykazano właściwą kwotę należności.

- *Brak podjęcia skutecznej egzekucji wymagalnych należności z tytułu opłat za odprowadzanie ścieków, co było niezgodne z postanowieniami art. 92 pkt 2 w związku z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.).*

Według stanu na dzień 20 grudnia 2005 roku należności wynosiły 7.672,19 zł i dotyczyły 58 podmiotów. Termin płatności najstarszego zobowiązania upłynął dnia 20 listopada 2003 roku.

Obowiązek zapłaty za odprowadzane ścieki w terminie określonym na fakturze wynikał z zawartych z poszczególnymi podmiotami umów. Ponadto w umowach określono sankcje wynikające z niedotrzymania terminów płatności, tj. obciążenie dłużnika odsetkami oraz prawo zamknięcia przyłącza kanalizacyjnego w sytuacji, gdy odprowadzający ścieki nie uiścił opłat za dwa pełne okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie zaległych opłat.

Do dłużników kierowano jedynie wezwania do zapłaty, a także podejmowano inne pozaprawne działania – indywidualne rozmowy telefoniczne.

Przyczyną nieprawidłowości było nierzetelne wykonywanie obowiązków przez osoby odpowiedzialne za egzekucję należności budżetowych, tj. referenta Związku oraz przez p. Zenobię Hejno - Skarbnika Związku.

Skutkiem braku skutecznej egzekucji należności z powyższego tytułu jest możliwość przedawnienia roszczeń, których termin wynosi 3 lata.

Wniosek nr 3

Podjąć działania w celu wyegzekwowania wymagalnych należności budżetowych, stosownie do zapisów zawartych w umowach cywilno-prawnych z dostawcami ścieków, mając na uwadze art. 138 pkt 1 w związku z art. 189 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104).

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad Skarbnikiem oraz referentem Związku w zakresie terminowości egzekucji należności budżetowych, mając na uwadze art. 47 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.